

Opera v Sydney, nejslavnější mušle světa

Jen pár světových měst má tak nezaměnitelnou stavbu, která je kdykoliv a v jakékoliv podobě ikonicky okamžitě asociuje s městem samotným. Paříž, New York, Londýn... a Sydney. U australského města se nejedná ani o historickou stavbu, ani o produkt technického pokroku přelomu 19. a 20. století. Zdejšímu symbolu je letos pouhých 34 let! (Což z něj mimochodem činí nejmladší památku celého seznamu UNESCO.) A přesto se vryl do paměti lidí na celém světě, zviditelněl i okrášlil město samé. Slavná Opera v Sydney. Bílá silueta tří vzájemně se proplétajících škeblí. Patří k nejoriginálnějším a největším stavbám moderní architektury.

Novou operu si město a stát Nový Jižní Wales začaly plánovat už koncem 40. let, v roce 1955 pak vypsaly mezinárodní soutěž. O dva roky později byl znám vítěz z 233 přihlášených projektů: prakticky neznámý dánský architekt Jørn Utzon. „Jsme přesvědčeni, že Opera se může stát jednou z největších budov světa,“ prorokoval tehdy posudek. Sta-

vět se začalo v roce 1959, ale dokončení trvalo dlouhých čtrnáct let.

Před stavbou Opery vyhrál Utzon sedm z 18 soutěží, jichž se zúčastnil – nikdy se ovšem žádná jeho budova nepostavila. A zvláštní osud tomu chtěl, že nebyl ani při dokončení díla, díky němuž se navždy zapsal do historie. Spory o interiér a akustiku a později o kompetence vedly k napětí mezi Utzonovým týmem a zadavatelem. Navíc se neustále zvyšovaly náklady. Utzon byl tvrdohlavý a v roce 1961 řekl: „Je mi jedno, co to bude stát. Je mi jedno, jak dlouho to bude trvat. Je mi jedno, jaký skandál to způsobí. Takhle to chci.“ Architekt několikrát hrozil, že skončí. Až v roce 1965 ministru veřejných prací Davisi Hughesovi napsal: „Jestli mi nevyhovíte, rezignuji.“ Ministr lakonicky odpověděl: „Přijímám vaši rezignaci. Mockrát vám děkujeme. Sbohem.“ Koncem února 1966 Utzon projekt opustil. Jeho původní představa doznala pár změn a podle mínění některých odborníků mohla být Opera ještě velkolepější než Utzonova odchodu.

Původní odhad počítal se sumou sedmi milionů dolarů a datem dokončení 1963. ➔

Zdejší neporušená příroda bývala kdysi charakteristická pro lesy mírného pásma na mnohem větší ploše Evropy.

Kulturně-přírodní lokality

6. Ekosystém a kulturní krajina Lopé-Okanda

Gabun

Tato lokalita představuje neobvyklé rozhraní mezi hustým a dobře zachovalým tropickým pralesem a savanou, kde žije velké množství druhů živočichů včetně velkých ohrožených savců. Stopy zde zanechali rovněž lidé včetně asi 1800 skalních kreseb z neolitu až po dobu železnou. Procházela tudy hlavní migrační trasa národu Bantu a dalších ze západní Afriky na sever, východ a jih kontinentu.

Kulturní památky

7. Kulturní a botanická krajina Richtersveld

Jižní Afrika

Dramatická horská a pouštní krajina oblasti Richtersveld leží na severozápadě Jižní Afriky. Dodnes ji obývá a spravuje polono-mádký národ Nama, pokračující v tradicích, které zde trvají dva tisíce let. Dodnes si např. staví přenosné obydlí.

8. Twyfelfontein – /Ui-//aes

Namibie

Nosorožci, sloni, pštrosi, žirafy. Obrazy těchto a dalších zvířat i lidských postav se nacházejí na skalních kresbách v oblasti

Twyfelfontein. Dosud jich zde bylo objeveno na dva tisíce, což představuje jednu z největších koncentrací v Africe. Nakreslili je zde lovci-sběrači, kteří dominovali oblasti do příchodu pastevců kolem roku 1000 n. l.

9. Samara

Irák

Archeologická lokalita Samara vydává svědectví o mocné islámské metropoli Abbásovské říše, která sahala od Tuniska po Střední Asii. Rozkládá se na obou stranách řeky Tigris v délce 41 km a šířce 4 až 8 km. Architektonické i umělecké inovace se odsud šířily do ostatních regionů islámského světa. K nejznámějším památkám patří Velká mešita a její spirálový minaret z 9. století. Na 80 procent lokality ještě archeologové nevykopali.

